

være det engelsk, fransk, russisk, spansk eller tysk. Det gælder dog selvfølgelig ikke kun for dem, som har det som modersmål, men for alle, som har lært esperanto.

Peter Weide
pensioneret folke- og realskolelærer

Læs også:

- 1. [Esperanto Kulturfestival i Helsingør](#) Den internationale kulturfestival "Kultura Esperanto Festivalo" præsenterer original esperantokultur og finder i år sted her i Danmark. Festivalen foregår d. 7 juli 2009 til d. 12. juli 2009 i Helsingør....
- 2. [Esperantobyen Herzberg](#) Tosproget skiltning i Herzberg am Harz: Tysk og esperanto (Foto: www.ic-herzberg.de) Jeg bliver gerne spurgt om esperanto virkelig tales og bruges i hverdagen, til fest og fagligt. Mit svar er...
- 3. [Internettets betydning for esperanto](#) Esperantos flag siden 1903 Internettet fik sit gennembrud med Tim Berners-Lees bidrag sidst i 1980-erne, som førte til oprettelsen af www. For at kunne se, hvad internettets sejrsgang betyder for...
- 4. [Esperanto ved jernbanerne i 100 år](#) Skaberen af esperanto, L.L. Zamenhof (1859-1917), fejres i dag, 15. december, på sin 150 års fødselsdag. (Foto: Wikimedia) I sommeren 1909 blev der arrangeret international esperantokongres i Barcelona. Blandt deltagerne...

Tagget med: [esperanto](#), [modersmål](#), [Plansprog](#), [video](#)

9 kommentarer

Bjørn Nielsen

21. april 2009 • 15:29

Jeg synes et sprog som Esperanto virker spændende og pirrende på min nysgerrighed. Hvordan er det så nemt? Hvordan placerer det sig imellem de forskellige europæiske sprog?

Men de gange jeg er stødt på mennesker der taler esperanto, er jeg oftest blevet frastødt af deres missionerende stil og deres fortælling om de eksklusive selskab. Ikke at de selv karakterisere det sådan, men selve historien om at man kan finde personer over hele jorden der vil byde en velkommen, bare fordi man deler et sprog, får mig til at associere i retning af ny-religiøse fællesskaber.

Det at tilegne sig et sprog, er for mig, et spørgsmål om at man at ville kommunikere med et bestemt folk og læse deres litteratur. Jeg rejser ofte til tyskland, interesserer mig for tyske filosoffer og kender mange søde og rare tyskere og derfor har jeg en motivation for at lære sproget tysk. Engelsk ligeså og så har det også den egenskab at det er andetsprog for mange mennesker verden over.

Der er sikkert mange flinke mennesker der taler esperanto, men jeg kender ikke personligt nogen der taler det. Og jeg kan ikke bruge det som erstatning for engelsk, da gadesælgeren i Istanbul, Goa eller Hong Kong hverken taler dansk, tysk, fransk eller esperanto, men engelsk! Så der er ikke mange grunde for mig til at lære esperanto. Der er ihvertfald en 10-15 sprog der står højere på min rangliste.

Det undrer mig at der i artiklen er denne undertone af forargelse over at vi ikke har indset esperantos fantastiske egenskaber. (fx "danskernes modvilje mod at lade en herskende betonfast fordom blive rystet af faktuelle oplysninger og informationer") Jeg får den fornemmelse at der er en kulturel del til sproget esperanto, som omhandler følelsen af at være 'det misforståede verdenssprog'. 'Hvis alle bare talte esperanto, ville verden være et bedre sted!'

Denne form for utopisk idealer er jeg for pragmatisk til at købe. Hvad jeg derimod synes ville gavne verden, ville være at alle burde lære flere sprog i det hele taget. Der er mange indsnæverede danskere, der forhåbentlig ville få lidt mere forståelse for andre kulturer, udsyn og tolerance hvis de kunne kommunikere med andre end kun danskere.

Svar

Betty Chatterjee

21. april 2009 • 19:24

Sædeles interessant indlæg! For 4 siden begyndte jeg at lære Esperanto, og selvom mine erfaringer er beskedne i forhold til Peter Weides kan jeg også fortælle om de mange berigende interkulturelle møder som jeg har haft ved brug af Esperanto.For en uge siden vendte jeg hjem fra en kongres i Tyrkiet, hvor der deltog 40 esperantister fra 16 lande, der talte om mange forskellige emner udelukkende på Esperanto.

Svar

Peter Weide

22. april 2009 • 09:28

aktuelle sprog Alfabeter Anmeldelser arabisk

Biblen bogstaver børn Danmark Dansk Dialekter

engelsk esperanto Formidling fransk identitet

konsonanter Medier modersmål Musik Navne norsk Ord

ordbøger ordforråd oversættelse Plansprog religion

romanske sprog russisk Sjov skriftsprog sprogdød Sproggeografi

sprogkort Sprogpolitik sprogteknologi

svensk truede sprog tv tyrkisk tysk Udtale

Underholdning video vokaler

Arkiv	Resources
januar 2015	Ethnologue: Languages of the World
december 2014	Forvo – All the Words in the World. Pronounced.
november 2014	LL-Map: Language and Location
maj 2014	Minority Rights Group
marts 2014	Omniglot. Writing Systems and Languages of the World
februar 2014	UNESCO Atlas of the World's Languages in Danger
oktober 2013	World Atlas of Linguistic Structures (WALS)
august 2013	
marts 2013	
januar 2013	
december 2012	
november 2012	
oktober 2012	
september 2012	
juli 2012	Bogstavlyd
juni 2012	Dansk sprognavn
maj 2012	Den danske ordbog
april 2012	Dialekt.dk
marts 2012	dk.kultur.sprog
februar 2012	Korpus.dk
januar 2012	Nye ord i dansk på nettet (NOID)
december 2011	Ordbog over det danske sprog
november 2011	Ordnet. Dansk sprog i ordbøger og korpus
oktober 2011	Sproget.dk
september 2011	Svenska Akademien
august 2011	Θ (Schwa.dk)
juli 2011	
juni 2011	
maj 2011	
april 2011	
marts 2011	
februar 2011	
januar 2011	
december 2010	
november 2010	
oktober 2010	
september 2010	
juni 2010	
maj 2010	
april 2010	
marts 2010	
februar 2010	
januar 2010	
december 2009	
november 2009	
oktober 2009	
september 2009	
august 2009	
juli 2009	
juni 2009	

@Bjørn Nielsen

Hvorfor er esperanto så nemt?

Lad mig nogle bare nævne nogle ting:

- Der findes kun to kasus: nominativ og akkusativ
- Der findes kun een konjugation, ingen uregelmæssige verber.
- Præpositionerne bruges ikke vilkårligt, som i de nationale sprog, men har meget fastlagte betydninger.
- Et system af affikser udvider hurtigt ordforrådet: –ar- betyder "en gruppe af", så man lærer træ = arbo og behøver så ikke at lære det nye ord for "skov", fordi man kan danne "arbaro". –i- er et værktøj: skribi = at skrive, skribilo = alt muligt, som bruges for at skrive med. Denne udtryksmåde virker måske lidt udifferentieret, men i de fleste tilfælde er det klart, hvad man taler om. Ellers kan man bruge fontoplumo = fyldepen, kreto=kridt, krajono = blyant osv.

Hvordan placerer det sig imellem de forskellige europæiske sprog?

Esperanto-grammatikken er så at sige essensen af de indoeuropæiske sprogs grammatik, ordforrådet er for det meste taget fra de romaniske sprog, der er en del germaniske rødder og nogle slaviske islæt. Det, som Zamenhof har gjort, kan sammenlignes med det, forskellige forfattere i europæiske lande har gjort for deres nationale sprog: At bygge et fælles sprog op ud fra det eksisterende materiale.

Desværre må jeg medgive, at man kan træffe særlinge og missionærer blandt esperantisterne. Men er det noget specielt? Er det ikke fælles for de fleste foreninger? Jeg ser også sådanne mennesker i sportsklubben f.eks. Og hvad så? Man kan jo vælge kontakten med dem fra.

Esperanto er på ingen måde en religion. Sproget kan bruges til lige den internationale kommunikation, man har lyst til.

Ja, det er rigtigt, at man KAN møde esperantotalende over hele jorden. Logikken er nok en lidt anden: Normalt vil folk, som lærer sproget, være nogen, der er interesseret i at kommunikere med folk fra hele verden, ikke "kun" med et sprogområde. (Hvilket der absolut ikke er noget forkasteligt i, hvis man har en forkærlighed for et bestemt sprog.) Derfor er de fleste esperantotalende nok lidt mere gæstfrie en gennemsnittet af verdensbefolkningen.

Jeg vil gerne sætte spørgsmålstegn ved påstanden om gadesælgerne. Selvfølgelig er engelsk et stort sprog. Men jeg hører fra venner, at den japanske tolder i lufthavnen ikke kunne noget fremmed sprog. Jeg oplever i Italien ofte, at folk ikke kan engelsk. (Og at ideologien om engelsk som det verdenssprog, alle taler, er så betonfast blandt nogle af mine danske familiemedlemmer, at de ikke engang kan registrere, at de ikke kommer videre med engelsk.) I sportsklubben kommer folk tilbage fra ferien og undrer sig over, at man 50 km væk fra hovedstaden (Prag og Warszawa) ikke kunne engelsk. Sådan kunne jeg fortsætte. Og så har vi endnu ikke nævnt de forhenværende franske og spanske kolonier, hvor det åbenbart heller ikke er så nemt at klare sig på engelsk.

Jeg vil ikke fornærme nogen, men mange danskeres tro på, at engelsk er det af alle talte verdenssprog, er ikke i overensstemmelse med realiteterne. Min formodning er, at de har denne opfattelse, fordi de ikke bevæger sig ud af det faglige, kulturelle, sociale eller geografiske område, hvor de kan klare sig med dansk og engelsk. Selvfølgelig er det noget pjat at sige 'Hvis alle bare talte esperanto, ville verden være et bedre sted!'. De to tyske stater har været et glimrende eksempel på, at et fælles sprog ikke automatisk fører til fredelige forhold.

Jeg vil ikke sige, at jeg er forarget over, at danskerne ikke har indset "esperantos fantastiske egenskaber". Men jeg indrømmer, at jeg er skuffet over den modvilje, jeg så ofte oplever, når jeg prøver at give information, efter at nogen har ytret noget nonsens om sproget og dets brugere. Hvad denne indstilling angår, må jeg sige, at oplysningstidens krav om at danne sig en mening på grundlag af information og argumenter er glemt af store dele af befolkningen.

Jeg er meget glad for at opleve det modsatte: Muligheden at skrive her på hjemmesiden og at føre en rolig diskussion.

Det ville jo være godt, hvis folk kunne lære flere sprog. Men kan de det? Jeg har nu i 40 år, tildels som elev, tildels som lærer, oplevet diskussionen om resultaterne af sprogundervisningen i skolen. Der kommer en undersøgelse, som viser, at resultaterne ikke er gode nok. Så kommer der en reform og alle er glade. Så kommer nogle år senere den næste undersøgelse, som så igen konstaterer, at resultaterne er for dårlige. Det cirkus har jeg så set gentage sig nogle gange.

Vi kan ikke give eleverne flere timer til sprogundervisning, simpelthen fordi også mange andre fag med lige så gode begrundelser også kræver flere timer.

Vi har hørt forslaget om, at de europæiske elever alle skulle lære to sprog, så var sprogproblemet løst. Bortset fra, at ideen om, at elever kan lære to sprog i skolen, er den rene utopi, så spørger jeg, hvad det vil nytte, hvis en dansker lærer engelsk og polsk og italieneren lærer fransk og tysk.

"Der er mange indsnæverede danskere, der forhåbentlig ville få lidt mere forståelse for andre kulturer, udsyn og tolerance hvis de kunne kommunikere med andre end kun danskere."

Jeg er fuldstændig enig. To års undervisning i esperanto ville give de interesserede elever det værktøj, som de kan bruge til ikke alene at udforske én anden kultur, men, ok, næsten, alle på denne jord.

Svar

maj 2009

april 2009

marts 2009

Hartmut Haberland

22. april 2009 • 21:22

Der findes en meget sjov videoklip på Youtube med et lille barn der taler esperanto.

Svar

Peter Weide

23. april 2009 • 07:30

For tiden må man gå ud fra, at der verden over findes over 1000 familier, der bruger esperanto som familiesprog, og tallet stiger bestandigt.

Vil man vide mere om emnet, kan man læse "A Mother Tongue Spoken Mainly by Fathers", Language Problems & Language Planning, 20, 3: 263-273, skrevet af Renato Corsetti 1996.

Svar

Peter Weide

24. april 2009 • 10:58

Under <http://groups.google.com/group/denask> finder man en gruppe forældre, som bruger esperanto som et af deres børns "fødselsmål".

Svar

Bob Felby

26. april 2009 • 01:36

Jeg har lige læst Peter Weides "Esperanto som et af mine modersmål", og jeg må sige at sjældent har man set så god en artikel om Esperanto.

Tænk at have været så heldig at vokse op med tre modersmål.

Jeg selv har kun et. Jeg er født i København og voksede op med dansk. Men i skolen var jeg tvunget til at lære tysk, hvad der for mig var et meget svært sprog. Og jeg forlod skolen da jeg var 13 år, så jeg kunne faktisk slet ikke tale tysk.

Men jeg havde i det mindste fået lyst til at kunne tale med hele verden, og det kan man jo som bekendt ikke på dansk.

Så jeg satte mig for at lære Esperanto, hele verdens andet sprog. Det er neutralt og derfor mere egnet end noget andet sprog til internationalt brug. Og så er det jo også meget lettere.

Jeg må indrømme at jeg i begyndelsen havde lidt svært ved at lære det, men efterhånden kom jeg efter det. Folk begyndte at sige, at mit danske var blevet meget bedre. Det er kun en af fordelene ved at lære Esperanto, at man begynder at forstå også sit eget sprog.

Efter et par års studium begyndte jeg at cykle rundt i Tyskland. Det var forbavsende for mig, hvor meget jeg egentlig forstod af det tyske. Og det blev bedre dag for dag. Selvfølgelig tilbragte jeg det meste af tiden sammen med tyske esperantister.

Jeg fandt hurtigt ud af at vi mennesker i grunden er det samme, og som følge deraf blev jeg militærnægter. Jeg syntes ikke der er nogen som helst grund til at dræbe hinanden. Efter et par lange år i Gribskovlejren rejste jeg til England, blev gift, arbejdede seks år i England og lærte lidt af et af de mest vanskelige sprog i Europa.

Vi tog tilbage til Danmark. Arbejdede der i omkring 11 år til vi omsider havde fået nok af det.

Vi tog til Australien i 1974 og er her endnu. For os er dette land det bedste. Vi er medlemmer af Australien

Esperanto-Asocio, og kommunikerer nu med hele verden på Esperanto, det bedst egnede sprog for international forståelse.

Jeg må lige tilføje at jeg et par gange har været tilbage til Danmark. Selvfølgelig var det dejligt, men en stor skuffelse er det alligevel, at danskerne så villigt har accepteret så mange engelske ord i sit sprog.

Når man i 35 år ikke har talt dansk er det et chock for systemet at høre ens modersmål så forurenet ! Hvis det fortsætter, vil det ikke vare mange år føend det danske sprog er komplet udslettet.

Svar

Bjørn A. Bojesen

10. maj 2009 • 23:27

@Peter Weide: Tak for en god artikel!

@Bjørn Nielsen: Tak for en god kommentar!

Jeg taler selv esperanto, og synes at det har givet mig meget (mest på det "åndelige plan"). Jeg ville ønske at flere havde lyst til at lære sproget og ta' del i den atmosfære det skaber (og læse dets litteratur!), men jeg er træt af esperantister der missionerer. I stedet for at fortælle folk at de har "fordomme" og at de er "dumme", burde vi få næsen ud af vores ordbøger og gå ud i samfundet og være stolte af at vi kan et spændende sprog!

De der skriver lange forsvarstirader for esperanto, burde læse B. Nielsens kommentar én gang til, og tænke lidt mere over hvilket indtryk vi skaber af os selv.

Svar

Tony Sar (Kanarioj)

6. februar 2011 • 22:52

Mi parolas en Esperanto. Lernis ĝin en la Universitato de La Laguna en Tenerifo. En la jaro 2011 la Universala Kongreso de Esperanto okazon en Kopenhago. Mi ĉeestos ĝin. Ĉu mi povos persone paroli kun sinjoro Bjorn kaj saluti lin en neŭtrala facila idiomio? Lernu ĝin estimata sinjoro kaj vi havos ŝancon interparoli kun homoj el la tuta tero en planita linvo internacia.

Svar

Skriv en kommentar

Navn (kræves)

E-mail (kræves)

Hjemmeside

Send mig en e-mail når der kommer flere kommentarer.